

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : 24.1.2022
Sayı : 3127

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 24/01/2022 16:03
Sayı: E-120.10-
0933736

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Adına "Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi" denilen tek adam düzeninin, başta dış politika alanı olmak üzere devlet kurumlarının kurumsal kültür ve işleyişlerinde yol açtığı nitelik erozyonunun önüne geçilmesi, yurtdışı teşkilatlara yapılan liyakatsiz atamaların Türkiye'nin itibarına verdiği zararın boyutlarının belirlenmesi ve kurumların saygınlığını yeniden güçlendirecek önlemlerin TBMM'de oluşturulması amacıyla Anayasanın 98 ve TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri kapsamında bir Meclis araştırması açılması konusunda gereğini arz ederiz.

Engin ALTAY

İstanbul Milletvekili

CHP Grup Başkanvekili

Özgür ÖZEL

Manisa Milletvekili

CHP Grup Başkanvekili

Engin ÖZKOÇ

Sakarya Milletvekili

CHP Grup Başkanvekili

GEREKÇE

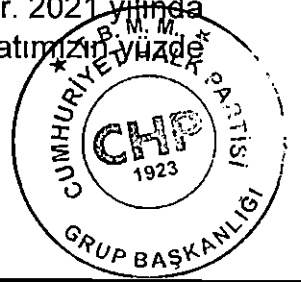
Türkiye Cumhuriyeti Devletini yurtdışında temsil edecek memurların ve diğer kamu görevlilerinin atanması ve bunlarda aranacak nitelikler 2451 sayılı Bakanlıklar ve Bağlı Kuruluşlarda Atama Usulüne İlişkin Kanun ve 189 sayılı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Yurtdışı Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede belirlenen usul ve esaslar ile liyakat esaslarına göre belirlenirken, 09.07.2018'de yayımlanan "Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi"ne geçişi düzenleyen 703 sayılı KHK'nın 58, 130 ve 131. maddeleriyle bu kurallar yürürlükten kaldırılmış ve 1 sayılı CBK'nın 512 ila 514 üncü maddeleri ile yeniden düzenlenmiştir. İlgili yönetmelik ise, önceki mevzuattan farklı olarak, yurtdışında görevlendirilecek kamu personelinin açıktan da atanabilmesine imkân tanıyarak liyakat sistemini ortadan kaldırmıştır.

Tek Adam Rejimi, kamudaki atama ve görevden almalarda liyakatin ve görevin gerektirdiği birikim ile becerilerin yerine partiye, belli cemaatlara ve Saray'a sadakati ölçüt saymıştır. Kamu kurumlarında yıllar boyunca tecrübe edinerek görevinde yükselebilen ve ülkemizi yurtdışı temsilciliklerde kurum kültürü sayesinde layıkıyla temsil edebilen personel, "bürokratik vesayet" ya da "monşer diplomasisi" karalamasıyla arka plana itilmiş, kariyer sistemi fiilen yok edilmiş, devlet hafızası ve uluslararası itibarımız bu atamalar yoluyla hiçe sayılmıştır. Kurum dışından yapılan siyasi atamalarla, atandığı makam hakkında yeterli eğitimi ve devlet hizmeti olmayan, kurumunu dahi tanımayan tecrübesiz kişilerin elinde bakanlıkların birikimi çürütülmüş, devletin refleksleri zayıflatılmıştır. Bakanlıklarda kritik yurtdışı görevlere layık binlerce kamu görevlisinin deneyiminden faydalanılmamış, bu nedenle personelin kurumuna olan inancı sarsılmış ve motivasyonu düşmüş, Bakanlıklardan genç yaşta istifalar artmış, özellikle Tek Adam Rejimi'nde devletin kendi personeline yıllar boyunca yaptığı yatırım heba edilmiştir.

Zorlu sınavlarla kurumlara yerleşmiş kuşakların önemli bir bölümü, uzun yıllar sonunda ancak gelinebilecek yurtdışı temsilciliklerdeki görevlere atanmamıştır. Büyükelçilik ve konsolosluklarda bazı eski bakan, milletvekili, belediye başkanı, belediye meclis üyesi, milletvekili aday, danışman, parti yöneticisi konumundaki kişiler, aile üyeleri veya hemşehrileri, ihtisas gerektiren alanlarda yeterli teknik bilgi birikimi, devlet tecrübesi ya da yeterli yabancı dilleri olmamasına rağmen unvan sahibi yapılmıştır. Bu kapsamda; Egemen Bağış, Şaban Dişli, Kuala Merve Kavakçı, Murat Mercan, Lütfullah Göktaş, Ayşe Hilal Sayan Koytak, Cahit Bağcı ve Mehmet Mustafa Göksu gibi isimleri saymak mümkündür.

Son olarak, 13 Mayıs 2014'te yaşanan ve 301 madencimizin ölümüne neden olan Soma Maden Faciası sonrasında madenci Erdal Kocabıyık'ı tekmeleyen dönemin Başbakanlık Özel Kalem Müdür Yardımcısı Yusuf Yerkel'in yüksek bir maaşla Frankfurt Başkonsolosluğu Ticaret Ataşesi olarak atandığına ilişkin haberler, kamuoyunda tepkiyle karşılanmış, atamanın usulsüz olduğuna ilişkin tartışmalar ilerlemiş ancak Bakanlıktan net bir açıklama yapılmamıştır. Yusuf Yerkel'in ticaret ve diplomasi alanlarında yeterli deneyim sahibi olmamasına ek olarak, bir kamu görevlisiyken 2014 yılında vatandaşımıza attığı tekme hala hafızalardadır.

Liyakat ve görevin gerektirdiği birikim, devlet hafızasının temelidir. 2021 yılında 17 milyar 705 milyon Dolar ile en fazla ihracat yaptığımız, toplam ihracatımızın yüzde

8.57'sini gerçekleştirdiğimiz Almanya ve vatandaşlarımızın yoğun yaşadığı Frankfurt kentine yapılan bu atama, ülkemizin itibarını büsbütün sarsmış, yurtdışında da tartışmalara yol açmış, Almanya'daki vatandaşlarımızın tepkisini çekmiş, dış basında geniş yankı bulmuştur.

Devlette yükselme ve atanma ölçütlerinin bilgiye, deneyime değil, parti, aile, Saray'a yakınlık, hemşehrilik, cemaatler gibi ağlara bağlanması, liyakatin çöküşünü hızlandırmaktadır. Kurumların hafızası ve birikimlerinin geri plana itilerek siyasi kayırmacı atamaların kurumların önüne geçirilmesi, Türkiye'nin çıkarlarına ve yurtdışındaki imajına zarar vermektedir. Bu hataların yarattığı tahribatın ortaya konması ve yurtdışına personel görevlendirilmesine ilişkin usul ve esaslardaki değişikliklerin ülkemizin itibarına etkisinin araştırılması gerekmektedir. TBMM bu konuda devreye girmeli, kurumların saygınlığı ve Türkiye'nin itibarının korunması için öncü bir rol üstlenmelidir.

Bu çerçevede; başta dış politika alanı olmak üzere kamu kurumlarında liyakat çöküşünün yol açtığı zararların boyutunun araştırılması, kurumların ve Türkiye'nin yurtdışındaki saygınlığı güçlendirecek çözüm önerilerinin ortaya konması için bir Meclis Araştırması açılması gerekli görülmektedir.

